

Tekst: Marcus 3: 1-6

Lieve mensen, gemeente van Christus,

De mens is er niet voor de zondag, maar de zondag is er voor de mens. Zoals wij niet leven om te werken, maar werken om te leven. De zondag. De meesten van ons zijn nog van de generatie dat er van alles niet mocht op zondag. Dat was zo omdat de zondag heilig was, dat wil zeggen, hij moest anders zijn dan de zes overige dagen. Je mocht dan niet werken, winkels waren gesloten, en als ze wel open waren, ik denk aan de ijskraam, dan mocht je er niet heen, want dan zorgde jij er voor dat andere mensen moesten werken en dat was zonde. We mochten niet sporten, maar wel naar studio sport kijken. In Heeg, waar ik opgroeide, was een Gereformeerde dominee die op zondag ging zeilen, nou, niet te best. Als opgroeiende jongen vond ik zondag een nare dag, omdat je aan de leiband liep van wat niet mocht en van wat moest. De sfeer op de zondag leed daaronder. Over leed gesproken. Ik weet nog van een keer, dat ik op zo'n zondagmiddag leed aan verveling, en achteloos trapte ik tegen een bal aan, die geen doel trof maar wel keihard ons grote achterraam van twee bij drie meter...

De tijd is veranderd. Zondag werd weekend. We wensen elkaar een goed weekend toe... of 'fijn weekend'.

Wij westerlingen hebben hier de zondagsheiliging zo goed als afgeschaft en ingeruild voor een vrij weekend. En vanmorgen doemt nu de vraag op, of we met het laten verdwijnen van de zondag als aparte dag niet een raam van twee bij drie hebben ingetrapt. Ik bedoel, of we het kind met het badwater hebben weggegooid. Is de westerse mens intussen de mens met de uitgedroogde hand geworden? Is de mens een uitgedroogd wezen geworden waar leegte het leven heeft verdrongen?

Wat vertelt het verhaal van de man met de dorre hand ons hierover?

We lezen. Het is sabbat – de aparte dag in de week - en Jezus gaat opnieuw de synagoge binnen. Synagoge beth-ha-knesseth, het huis van het verzamelen betekent dat. En daar is een mens wiens hand is uitgedroogd. Intussen heerst er spanning in beth-ha-knesset. Ze houden Jezus in de gaten. En Jezus zoekt de randen van de sabbatsheiliging

op, en als hij die overgaat, die grens, dan hebben we een zaak, aldus de farizeeërs. En ja, ze krijgen een zaak, maar dat is niet de zaak waar het Jezus om gaat. Het gaat hier om iets voorbij goed en fout gedrag op zondag of op sabbat. Het gaat hier om genezing van een verschrompelde ziel. Jezus ziet hem. Kom in het midden staan, zegt Jezus tegen de mens met de verschrompelde hand. In het midden staat de mens, die alles draagt. Die alles voelt en vertaalt en er zelf niet uit weg kan komen.

En juist deze mens nodigt Jezus, zoals wij straks genodigd zijn om brood en wijn, d.i. het leven en de vreugde van Christus te delen. 'Ik zie je. Kom, weet je welkom.' Dat op zich alleen al is genezend voor een mens. Wat is er aan de hand met deze mens? Waar staat die hand voor? Om beter te begrijpen waar dit genezen over gaat, moeten we dat weten. Deze hand, zo lees ik in het woordenboek, 'staat voor de hele persoon en zijn macht'. Macht is hier vermogen, vaardigheid. Het is de hand die je kunt overspelen. Dat die hand verschrompeld is, dat wil zeggen dat het met de macht van deze persoon niet goed is gegaan, die is uitgedroogd, het ware leven is eruit weggetrokken, is verschrompeld. Op dieper niveau staat deze hand voor ons handelen en behandelen van mensen of dingen die aan ons zijn toevertrouwd. Het gaat hier over leven dat verdord is, opgedroogd, opgebrand, burn-out. Ons handelen kent geen bron meer, geen geestelijke Godsbron. Het contact met die bron is opgedroogd, verdord, de put waaruit die vloeide, waarop de traditie stoelde, is nagenoeg gedempt.

Vroeger hadden huizen en erven waterputten, daar dronk je uit of je waste je ermee. Ook die zijn verdord ... Het water is vervuild. In veel levens is de verbinding met de bron die ons goed doet opgedroogd, zoals ook het bewustzijn van de zondag of sabbat verwaterd is. Of er een verband is? Er zijn zoveel dingen die verband houden met elkaar, veel meer dan we kunnen inzien. Over de zondag schrijft de monnik Benoît Standaert '... het heiligen van de dag des Heren is het meest wezenlijk van alle praktijken. Hiermee staat niets minder op het spel dan onze identiteit. Wie de zondag veronachtzaamt, die schaadt zijn kern, doodt zijn ziel.' Ja dat is nogal een uitspraak. Het gaat niet over het weer instellen van de zondagse ver- en geboden, het gaat erover dat we het contact met het wezenlijke zijn kwijtgeraakt, niet dat van de traditie, maar van Het Heilige in ons leven. Dat Heilige heeft een plek nodig heeft.

Er zijn veel dode zielen. Er zijn veel zielen in nood. Onze zielzorg loopt vast, hoorden we op het nieuws. Zo'n 100.000 mensen krijgen niet de geestelijke zorg die ze nu dringend nodig hebben. Zorg is wegbezuinigd door een politiek waarvoor geld god is. Het allerhoogste doel is de korte termijn en de economie. Zoals voor de farizeeërs de sabbatsregels naleven het hoogste doel was. Maar daarmee vervreemden ze intussen de sabbat van zijn wezenlijke betekenis. In wezen staat de sabbat voor weten van ophouden, terugkeren in rust, harmonie ontvangen in die rust. Met het verzameld zijn op sabbat drukken de Joden uit, dat ze in wezen een zijn.

Alles is in wezen een. We leven in een wereld vol verdeeldheid. Met ieder die we afwijzen of er niet bij laten horen, wijzen we een stukje van die Eenheid af, van onszelf. Zo leven wij met gaten. Maar de sabbat herinnert ons eraan, dat we in het diepst van ons wezen een zijn, op alle niveaus van leven, alles in allen. Als wij ophouden met werken, rust nemen, geeft God die eenheid aan ons terug. Wat verschilden we van mening, wat voelden we ons verdeeld, wat konden we elkaar maar niet bereiken of aanvoelen.

Vorige week was ik in een zuster gemeente en bij de deur passeerden me twee mensen, ik kende beide maar kon ze niet samenbrengen. Dat gevoel klopte. Want wat bleek, lang geleden waren ze gescheiden, zo kende ik hen, en nu lieten ze mij hun nieuwe trouwring zien. Sabbat in een ring verbeeld. En hier, in onze synagoge, vieren ook wij onze eenheid in verscheidenheid, stappen we over onze schaduw heen heilige grond op, verzamelen we ons als gemeente. Ook wij steken onze hand uit naar Jezus, naar de mens die zelf Sabbat is, in God rust, de rust Zelve is en ons die aanreikt:

'Sta op en leef en handel vanuit God, onze levensbron, de ons gegeven rust. Dat ervaren, dat geneest.'

De vrucht van die genezing is innerlijke rust, en vreugde. Vanuit die geest reikt Jezus ons vanmorgen brood en wijn aan, tot grote rust en tot diepe vreugde.

Amen